

ΒΗΜΑgazzino

ΕΝΑΣ ΟΝΕΙΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ...

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ
ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΓΙΑΙΤΕΡΑ
ΓΕΝΝΑΙΟΛΩΡΗ, ΣΕ ΕΝΑ
ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ,
ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΜΑΚΡΙΑ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΕ ΤΙΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

ΣΙΑΚΟΝ ΒΑΛΕΪ Η ΣΚΛΗΡΗ ΔΙΑΜΑΧΗ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΩΝ ΤΗΣ TECH INDUSTRY ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
ΦΥΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΣΤΑ ΚΑΣΤΡΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΠΛΕ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ
ΓΙΟΥΑΝ ΧΑΡΙ Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΚΩΣ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΩΝ SOCIAL MEDIA

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Μια ματιά στην εξέλιξη της απεικόνισης του φυσικού κόσμου, από τις αρχαίες τοιχογραφίες στο Ακρωτήριο της Σαντορίνης μέχρι τα έργα των σύγχρονων εικαστικών, και ένα ταξίδι σε κορυφαία αμερικανικά μουσεία, από τη Νέα Υόρκη ως την Ατλάντα και από το Λος Άντζελες ως την Ουάσιγκτον, για να θαυμάσουμε τις κορυφαίες τοπιογραφίες.

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ

Οι εικόνες από τις καταστροφικές φωτιές που έπληξαν διάφορα σημεία της χώρας μας, με αποκορύφωμα τις πυρκαγιές στην Αττική πριν από δύο εβδομάδες με τραγικό απολογισμό τον θάνατο μίας γυναίκας και εκατοντάδων ζώων σε περισσότερα από 100.000 στρέμματα καμένης γης, καθώς και την καταστροφή περισσότερων από 100 οικιών και επιχειρήσεων σε Πεντέλη, Πάτημα Βριλησίων, Βαρνάβα, Μαραθώνα, Χαλάνδρι κ.α. αμαύρωσαν, όπως είναι φυσιολογικό, και το εφетινά καλοκαίρι. Εικότς από τη θλίψη

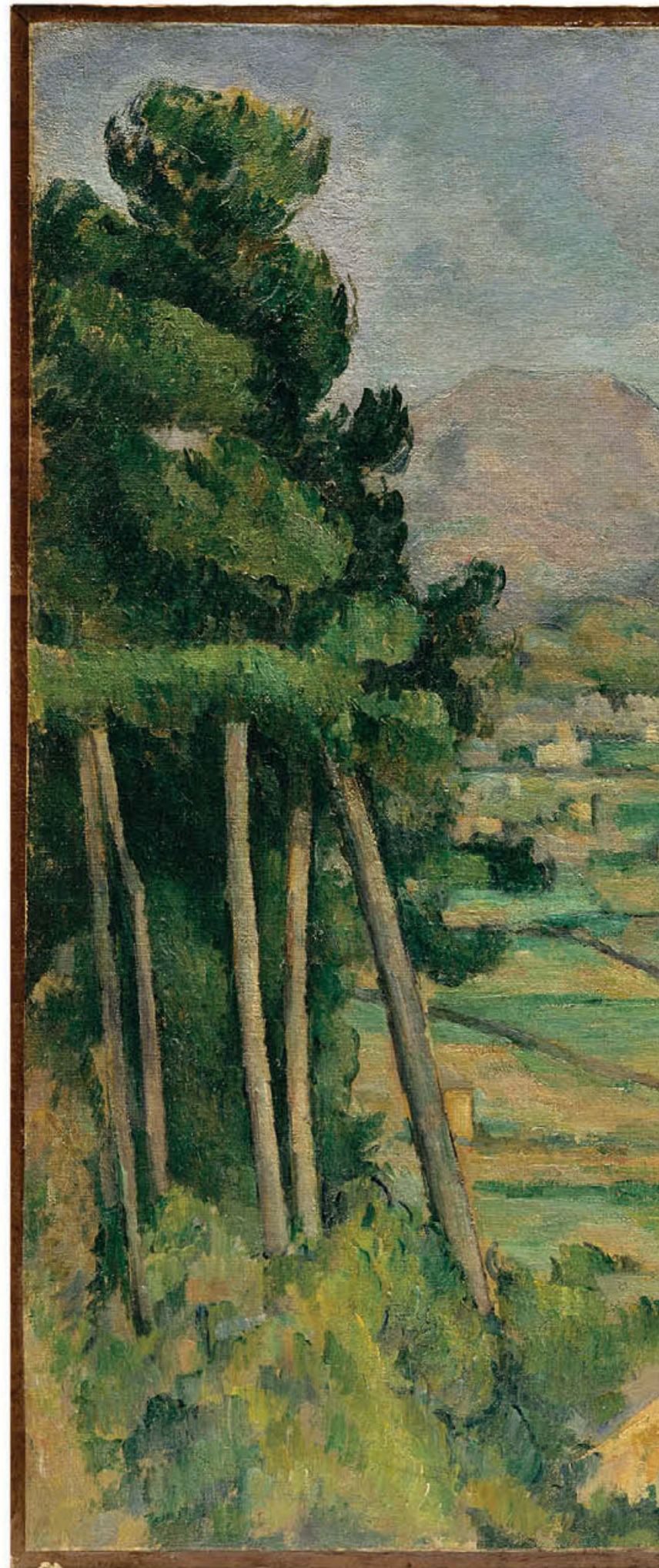
που μας προκαλεί ο ανθρώπινος πόνος και οι άδικες απώλειες, μεγάλος είναι ο θυμός και η ανησυχία μας για ένα δυσοπικό μέλλον με εξαφανισμένους ακόμη και τους τελευταίους πνεύμονες πρασίνου στην πρωτεύουσα. Καταφύγιό μας και απόλυτο μέσο ψυχικής ανάτασης σε τέτοιες τραγικές στιγμές αποτελεί, όπως πάντα, η τέχνη. Μέσω αυτής μπορούν να εκφραστούν και να αποδοθούν όλα τα συναισθήματα, ακόμη και τα πιο μύχια, τόσο τα αρνητικά όσο και τα θετικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ως προς το πρώτο είναι η φωτογραφία του Κωνσταντίνου Τσακαλίδη από τις φωτιές της Εύβοιας το 2021 που απεικονίζει μια πι-

ρόκλητη γυναίκα σε απόγνωση. Η σπαρακτική έκφραση στο πρόσωπό της έφερε αμέσως στον νου την «Κραυγή», το διασημότερο έργο ζωγραφικής του Εντβαρτ Μουνκ (1863-1944).

Από την άλλη, όταν θέλεις να ξεφύγεις λίγο από την πραγματικότητα, πίνακες που δείχνουν τη φύση έτσι όπως την ονειρεύμαστε ή όπως τη ζούσαμε ως παιδιά, εικόνες που μας κάνουν να οραματιζόμαστε έναν πιο όμορφο, ξέγνοιαστο και ιδανικό κόσμο, είναι εκείνες που μπορούν ίσως να γαληνέψουν για λίγο την ψυχή μας και να μας ταξιδέψουν νοερά σε ένα ειδυλλιακό, σχεδόν θεραπευτικό, τοπίο. Με την κλιματική κρίση να επιδεινώνει την κατάσταση, έντονη είναι η αίσθηση απώλειας και θρήνου για τη φυσική ομορφιά που χάνεται γύρω μας. Ωστόσο, μέσα από τις τοπιογραφίες, αυτή η ομορφιά μπορεί να ξαναβρεί τον δρόμο της στη συλλογική μας μνήμη και να μας εμπνεύσει να προστατέψουμε ό,τι απομένει.

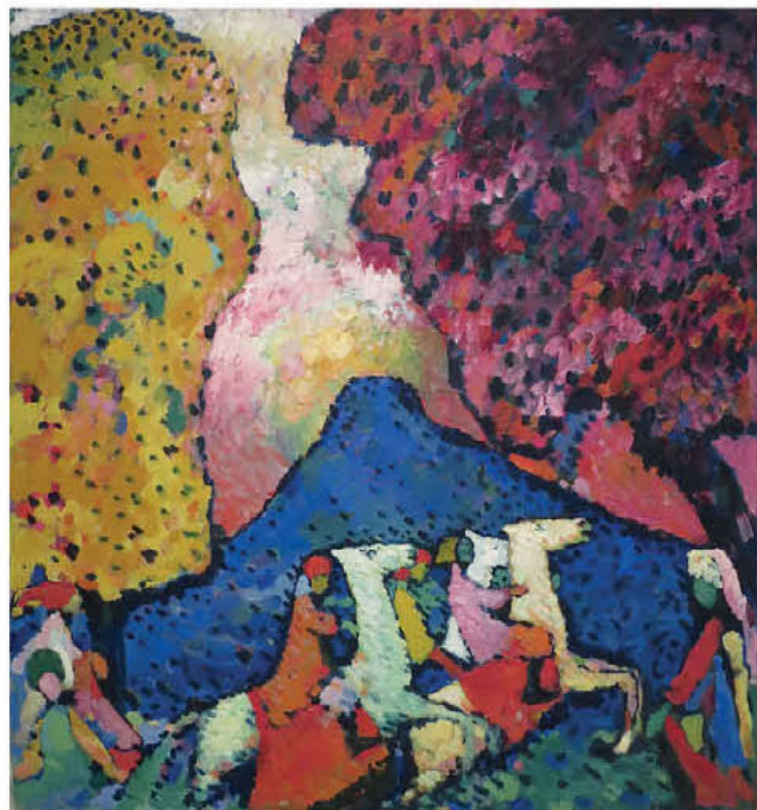
Από το Shan shui στην Αναγέννηση

Αν και απεικονίσεις του φυσικού περιβάλλοντος υπήρχαν ανέκαθεν στην τέχνη, από την αρχαιότητα έως σήμερα, ο επίσημος όρος τοπιογραφία, υπό την έννοια ότι η φύση είναι το κυρίως θέμα ενός έργου, ξεκίνησε, τουλάχιστον για τη Δύση, στην εποχή της Αναγέννησης, τον 16ο αιώνα. Πριν από τότε τα τοπία αποτελούσαν το παρασκήνιο, το φόντο για τα πορτρέτα ή τον χώρο στον οποίο διαδραματιζόταν η δράση. Παρ' όλα αυτά, ίσως η παλαιότερη σωζόμενη τοπιογραφία του δυτικού πολιτισμού να είναι η λεγόμενη «Τοιχογραφία της άνοιξης» στο Ακρωτήριο της Σαντορίνης από την Υστερη Εποχή του Χαλκού. Ανακαλύφθηκε πριν από περίπου 50 χρόνια, πολύ καλά διατηρημένη μέσα σε ηφαιστειακά υλικά, χρο-

● Η τοπιογραφία «Mont Sainte-Victoire and the Viaduct of the Arc River Valley» (1882-1885), διά χειρός Πολ Σεζάν (1839-1906), αποτελεί μέρος της συλλογής του Metropolitan Museum of Art στη Νέα Υόρκη.

● Το «Going Up Garrowby Hill» (2000) του Ντέιβιντ Χόκνεί ανήκει σε ιδιωτική συλλογή.

● Η πολύχρωμη σύνθεση «Blue Mountain» (1908-09) του Βασίλη Καντίνσκι (1866-1944) εκτίθεται στο Solomon R. Guggenheim Museum της Νέας Υόρκης.

νολογείται περίπου από το 1600 π.Χ. και απεικονίζει κόκκινα κρίνα που ξεφυτρώνουν μέσα από το πολύχρωμο βραχώδες ηφαιστειακό τοπίο με χελιδόνια να πετούν ανάμεσά τους. Στην Κίνα, από την άλλη, ήδη από

τον 5ο με 6ο μ.Χ. αιώνα, η τέχνη του τοπίου ήταν πολύ καλά εδραιωμένη, με το εμπνευσμένο από τα μοτίβα του Ταϊσμού «Shan shui», τη μορφή ζωγραφικής η οποία γινόταν με μελάνι και πινέλο. Η ιδέα ότι οι άνθρωποι και τα ζώα πρέπει

Στα τέλη του 18ου αιώνα ο Γάλλος Πιερ-Ανρί ντε Βαλανσιέν καθιέρωσε την πρακτική της υπαίθριας ζωγραφικής (en plein air), όπου ο καλλιτέχνης αποτυπώνει αυτό που παρατηρεί να εκτυλίσσεται στην ύπαιθρο, μπροστά στα μάτια και τον καμβά του

● Το ιμπρεσιονιστικό έργο «Autumn on the Seine, Argenteuil» (1873) του Κλοντ Μονέ (1840-1926) εκτίθεται στο High Museum of Art στην Ατλάντα των ΗΠΑ.

να ζουν σε ισορροπία και αρμονία με τον φυσικό κόσμο – γιν και για γιν – αποδίδεται μέσα από την απεικόνιση της αντίθεσης ανάμεσα σε τεράστια, συμπαγή βουνά, που θεωρούνται από καιρό ιερά στην κινεζική κουλτούρα, και απαλά τρεχούμενα νερά, όπως είναι τα ποτάμια ή οι καταρράκτες. Το συγκεκριμένο στυλ ζωγραφικής βασίζεται κυρίως σε τρία στοιχεία: πρώτον, το «μονοπάτι» (πάντα είναι ένα σώμα νερού), το οποίο δεν πρέπει ποτέ να είναι μια ευθεία, αλλά να καταλήγει στο δεύτερο στοιχείο, το «κατώφλι» (ένα βουνό), που σε καλωσορίζει, και όλα μαζί να καταλήγουν στην «καρδιά», το κομβικό σημείο, το κυρίως δηλαδή θέμα του πίνακα (ένα ηλιοβασιλέμα ίσως, κάποια δέντρα ή ζώα), που είναι και το τρίτο στοιχείο.

Για να επιστρέψουμε όμως στη δυτική τέχνη, η ανακάλυψη ενός νέου τρόπου δημιουργίας της «προοπτικής» επέτρεψε να αναπαρασταθούν πειστικά οι φυσικές αποστάσεις και οι διαστάσεις των αντικειμένων. Από τους πρό-

τους που αγάλισαν με ενθουσιασμό την τοπιογραφία ως υψηλή τέχνη ήταν οι Ολλανδοί (ο όρος «landscape» – τοπίο –, που χρησιμοποιείται για να ορίσει αυτή τη μορφή τέχνης, προέρχεται από την ολλανδική λέξη «landschap», που αρχικά σήμαινε «περιοχή», «έκταση γης», αλλά απέκτησε καλλιτεχνική χροιά). Τοπία εθνικής υπερηφάνειας για τη ναυτική τους δύναμη απεικόνιζαν τα ολλανδικά λιμάνια, αλλά και το εμπόριο στο εξωτερικό. Εδιναν επίσης ιδιαίτερη έμφαση στον ουρανό, τα σύννεφα και τον ήλιο που έλαμπε ανάμεσά τους. Οι ολλανδοί ζωγράφοι απέκτησαν ιδιαίτερη τεχνική στην απόδοση του φωτός και των καιρικών συνθηκών. Αυτό είναι απολύτως εμφανές στον πίνακα «Moonlit Landscape with Bridge» (Φεγγαρόλουστο τοπίο με γέφυρα, 1648/1650) του Άρντ φαν ντερ Νιρ (1603-1677), ο οποίος βρίσκεται στην Εθνική Πινακοθήκη της Ουάσιγκτον, της πρωτεύουσας των ΗΠΑ. Ο ολλανδός καλλιτέχνης ξεκίνησε την καριέρα του ζωγραφίζοντας χιονισμένα

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Εδώ και πενήντα χρόνια η Σίλικον Βάλει φυλάττει πολύ προσεκτικά τα όσα συμβαίνουν στα άδυτά της. Συμφωνίες συνάπτονται, φιλίες σφραγίζονται, συμμαχίες επικυρώνονται σε μυστικά δείπνα πολύ πριν τα δεδομένα πάρουν την έγκριση για να δουν το φως της δημοσιότητας. Φήμες ή διαξιφισμοί αναδύονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δεν άπτονται όμως ζητημάτων στρατηγικής σημασίας. Συμπάθειες ή αντιπάθειες ανακοινώνονται μέσω κύκλων, δεν εξελίσσονται σε ανοικτούς πολέμους στο Διαδίκτυο. Κινήσεις ή μετατοπίσεις γίνονται διακριτικά, δεν προαναγγέλλονται με τροχιοδεικτικές βολές. Τα ήρεμα νερά είναι επιβεβλημένα από την ανησυχία μήπως η οποιαδήποτε αναταραχή τρέψει σε φυγή δυνητικούς εταίρους ή αποτρέψει μελλοντικές συνεργασίες. «Στη Σίλικον Βάλει επικρατούσε μια ιδιότυπη ομερτά» επιβεβαίωσε στους «New York Times» της 29ης Ιουλίου ο Ρότζερ Μακ Νάμι, επενδυτής κεφαλαίων με ιστορία στον χώρο, συνétairos του Βοπο των U2 στην επενδυτική εταιρεία Elevation Partners και πρώιμος χρηματοδότης του Facebook. «Οι διαμάχες ήταν συχνές, οι ηγεσίες διαφωνούσαν τακτικά, αλλά ποτέ δημοσίως». Ολα αυτά, ωστόσο, στον παρατατικό, πριν από την εκστρατεία για τις προεδρικές εκλογές του 2024. Τις τελευταίες εβδομάδες, για χάρη του Ντόναλντ Τραμπ και, πλέον, της Κάμαλα Χάρις, η τεχνολογική κοινότητα της Αμερικής βιώνει έναν μικρό εμφύλιο που εκδηλώνεται ανοικτά με εκατέρωθεν προκλήσεις, αντεγκλήσεις και αλληλοκατηγορίες.

Δημόσιοι διαξιφισμοί

Στο μυαλό της αμερικανικής κοινής γνώμης, συντηρητικής και μη, η «Κοιλιάδα του πυριτίου» ταυτίζεται με έναν γεωγραφικό σχηματισμό γεμάτο ακραίες υποστηρικτές των Δημοκρατικών. Βρίσκεται στην Καλιφόρνια, είναι μέρος της Bay Area, γειτνιάζει με το Σαν Φρανσίσκο – όλα προπύργια των προοδευτικών. Σύμφωνα με μια μελέτη του Πανεπιστημίου Στάνφορντ από το 2017, η ηγεσία της βιομηχανίας της Σίλικον Βάλει τάσσεται με τις liberal απόψεις στα ζητήματα της αναδιανομής του πλούτου, των αμβλώσεων, των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, της μετανάστευσης. Τα παραπάνω εξακολουθούν να ισχύουν, η ηγετική ομάδα της Σίλικον Βάλει δεν είναι όμως πια μονολιθική – αν υπήρξε ποτέ. Στις 16 Ιουλίου 2024 ο Ντέιβιντ Σακς, πρώην υπ' αριθμόν 2 της PayPal, ανέβαινε στο βήμα του Εθνικού Συνεδρίου των Ρεπουμπλικανών για να δηλώσει καταχειροκροτούμενος την αμέριστη στήριξή του στον Ντόναλντ Τραμπ. Είχε προηγηθεί τρεις μέρες νωρίτερα η δημόσια καταγγελία του στην πλατφόρμα X, αμέσως μετά την απόπειρα δολοφονίας του Τραμπ στο Μπάιτλερ της Πενσιλβάνια, ότι η Αριστερά ήταν περίπου ο ηθικός αυτουργός της. Τη συνόδευε με έναν υπαινιγμό ότι πράξεις όπως

Ο Ρότζερ Μακ Νάμι, επενδυτής κεφαλαίων, πρώιμος χρηματοδότης του Facebook και ένας από τους πρωταγωνιστές του «εμφυλίου» της Σίλικον Βάλει.

ΕΝΑΣ ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΣΤΗ ΣΙΛΙΚΟΝ ΒΑΛΕΪ

Γιατί διακεκριμένοι εκπρόσωποι της τεχνολογικής κοινότητας προχωρούν τις τελευταίες εβδομάδες σε πρωτοφανείς δημόσιους διαπληκτισμούς με αφορμή τη μονομαχία μεταξύ Τραμπ και Χάρις για την αμερικανική προεδρία.

Ο Ριντ Χόφμαν, συνιδρυτής του LinkedIn, κατηγορήθηκε από οπαδούς του Τραμπ ότι συνέβαλε στη δημιουργία του εχθρικού κλίματος που οδήγησε στην απόπειρα δολοφονίας του πρώην προέδρου τον περασμένο Ιούλιο.

αυτή του Ριντ Χόφμαν, πρώην μέλους του διοικητικού συμβουλίου της PayPal και συνιδρυτή του LinkedIn, να στηρίξει οικονομικά τη μήνυση της δημοσιογράφου και συγγραφέα Ελίζαμπεθ Τζιν Κάρολ κατά του 45ου προέδρου για απόπειρα βιασμού και δυσφήμιση (ο Τραμπ κρίθηκε ένοχος σε πρώτο βαθμό και καταδικάστηκε σε καταβολή αποζημίωσης ύψους 88 εκατ. δολαρίων), είχαν εκθρέψει ένα εχθρικό κλίμα όπου ευδοκίμοσαν φονικοί καρποί. Ο Ιλον Μασκ, συνιδρυτής της PayPal και ιδιοκτήτης των Tesla, SpaceX και X, έσπευσε να συμφωνήσει. Πριν από το συμβάν, στις αρχές Ιουλίου, ο Χόφμαν είχε διαπληκτιστεί δημοσίως με τον φίλο του, Πίτερ Τιλ, συνιδρυτή της PayPal, ιδιοκτήτη της Palantir Technologies και οπαδό του Τραμπ. Μετά το συμβάν, ο Χόφμαν ειρωνεύτηκε τον Σακς για τη στροφή 180 μοιρών από το 2021, όταν και αποκήρυξε τον Τραμπ στον απόηχο των ταραχών της 6ης Ιανουαρίου και της κατάληψης του Καπιτώλιου. Αλλάζοντας στόχο, ο Σακς αποκάλυψε τον Ριντ Χέιστινγκς, συνιδρυτή του Netflix, «χρήσιμο ηλίθιο» εξαιτίας της στοίχισής του με το Δημοκρατικό Κόμμα. Ο Χέιστινγκς απάντησε έμπρακτα στις 23 Ιουλίου, προικίζοντας με 7 εκατομμύρια δολάρια την προ-

● Η Palantir Technologies του Πίτερ Τιλ ειδικεύεται στην ανάλυση μεγάλων δεδομένων και στην παραγωγή software για στρατιωτικές χρήσεις.

● Ο συνιδρυτής του Netflix Ριντ Χέιστινγκς δώρισε 7 εκατ. δολάρια στην προεκλογική εκστρατεία της Κάμαλα Χάρις.

«**Ο Ιλον Μασκ φρόντισε να ταχθεί στο πλευρό του Ντόναλντ Τραμπ, να τον συγκρίνει υμνητικά με τον φάρο των προοδευτικών Ρεπουμπλικανών του 20ού αιώνα Θιοντόρ Ρούζβελτ, να του πάρει μια live συνέντευξη, να ρίξει το βάρος του υπέρ της επιλογής του Τζ. Ντ. Βανς ως αντιπροέδρου - αλλά και να αρνηθεί ως fake news τη φήμη ότι σκοπεύει να χρηματοδοτήσει το δίδυμο με 45 εκατομμύρια δολάρια τον μήνα**

εκλογική εκστρατεία της Κάμαλα Χάρις. Στον χορό έμπαιναν, στο μεταξύ, ο Μαρκ Αντρίσεν, συνδημιουργός του Mosaic, πρώτου δημοφιλέστου browser του Διαδικτύου, και ο Μπεν Χόρογουιτς, νυν συντάκτης του στη μεγάλη εταιρεία επενδυτικών κεφαλαίων που φέρει το όνομά τους, ανακοινώνοντας στις 16 Ιουλίου ότι στηρίζουν τον Ντόναλντ Τραμπ. Ο Ρότζερ Μακ Νάμι, συνεργάτης του Χόρογουιτς επί 25 χρόνια, έσπευσε να τους επικρίνει για εναγκαλισμό «αντιδημοκρατικών αξιών». «Αλήθεια, Ρότζερ;» έγραψε ο Χόρογουιτς στο X. «Διαφωνούμε και η πρώτη σου έγνοια είναι να μου επιτεθείς με ένα tweet;». Εν μέσω όλων αυτών, ο Ιλον Μασκ φρόντισε να ταχθεί στο πλευρό του Ντόναλντ Τραμπ, να τον συγκρίνει υμνητικά με τον φάρο των προοδευτικών Ρεπουμπλικανών του 20ού αιώνα Θιοντόρ Ρούζβελτ, να του πάρει μια live συνέντευξη, να ρίξει το βάρος του υπέρ της επιλογής του Τζ. Ντ. Βανς ως αντιπροέδρου - αλλά και να αρνηθεί ως fake news τη φήμη ότι σκοπεύει να χρηματοδοτήσει το δίδυμο με 45 εκατ. δολάρια τον μήνα. Αναπάντεχη και πρωτόγνωρη ως προς τη λεκτική βιαιότητα μεταξύ πρώην φίλων και συνεργατών, η αντιπαράθεση των μεγαστάνων της Σίλικον Βάλεϊ είναι εν τούτοις

αντιπροσωπευτική του κλίματος ακραίας πόλωσης που επικρατεί στις ΗΠΑ. Το γεγονός αυτό μπορεί να εξηγήσει το δημόσιο στοιχείο της διαμάχης, αλλά θέτει και μια σειρά ερωτημάτων γύρω από τα αίτια της εκδήλωσής της. Όλοι οι όψιμοι υποστηρικτές του Ντόναλντ Τραμπ (με την εξαίρεση του Πίτερ Τιλ, κανείς από τους υπόλοιπους δεν ενέκρινε τον 45ο πρόεδρο στους προηγούμενους εκλογικούς κύκλους) τόνισαν ότι η πρωτοβουλία τους λαμβάνεται με γνώμονα το κοινό καλό: οι πολιτικές του Τζο Μπάιντεν είναι αναποτελεσματικές. Καθώς όμως εδώ δεν γίνεται λόγος για τον πληθωρισμό ή το κόστος ζωής, οι παροικούντες την Ουάσιγκτον γνωρίζουν πως πίσω από την επίδειξη φιλοπατρίας κρύβονται και λιγότερο υψηλόφωνα κίνητρα. Ο Ιλον Μασκ λογίζεται γενικότερα ως απρόβλεπτος χαρακτήρας και άνθρωπος που αρέσκεται να πηγαίνει κόντρα στο ρεύμα, όμως οι ελευθεριακές του απόψεις δεν είναι απαραίτητα αυτές που τον οδήγησαν να προσεγγίσει τον Τραμπ. Σύμφωνα με δημοσίευμα των «New York Times» της 20ής Ιουλίου, μια εξίσου σημαντική παράμετρος έχει να κάνει με την ψύχραση των σχέσεων με τον Λευκό Οίκο εξαιτίας της απόλυτης αντίθεσης του Μασκ στον

● **Επάνω:** Ο Ντόναλντ Τραμπ με τον Πίτερ Τιλ, υποστηρικτή του εδώ και χρόνια, σε συνάντηση με ηγέτες της τεχνολογικής κοινότητας τον Δεκέμβριο του 2016. **Δεξιά:** Ο Μπεν Χόρογουιτς, επενδυτής κεφαλαίων, ένας από τους σημαντικότερους χορηγούς του Τραμπ στον τρέχοντα εκλογικό κύκλο.

συνδικαλισμό των εργαζομένων του: οι αρχές της ρήξης χρονολογούνται από μια προεδρική συνάντηση το 2021 με τους ηγέτες της βιομηχανίας ηλεκτρικών οχημάτων στην οποία η Tesla δεν είχε προσκληθεί, προκειμένου να μη θίγει το συνδικάτο των εργατών της αυτοκινητοβιομηχανίας, σταθερός πυλώνας στηρίξης του Μπάιντεν. Οι Μαρκ Αντρίσεν και Μπεν Χόρογουιτς, από την πλευρά τους, ζωηροί υπέρμαχοι του κρυπτονομίσματος, αντιτίθενται σφόδρα στην απόπειρα ρύθμισης του χώρου έπειτα από την επεισοδιακή κατάρρευση του χρηματιστηρίου FTX το 2022. Επιπλέον, η έντονα διακηρυγμένη ανησυχία

τους για το μέλλον των νεοφυών επιχειρήσεων και της ψηφιακής τεχνολογίας η οποία αποτελεί, σύμφωνα με τα λεγόμενά τους, το απόλυτο κριτήριο επιλογής υποψηφίου, εδράζεται στην εκ μέρους τους απόρριψη ενός νόμου που φιλοδοξεί να αποτρέψει τη χειραγώγηση start-ups προς όφελος των επενδυτών κεφαλαίων και επηρεάζει μόνο κατόχους περιουσίας άνω των 100 εκατομμυρίων δολαρίων. Για κάποιους υπάρχει μια δόση υπερβολής στην ταμπέλα «εμφύλιος». Η Νικόλ Ναρία έγραψε στο «Vox» τον περασμένο Ιούλιο ότι τα βασικά μεγέθη της επιρροής των Δημοκρατικών στις κομητεί-

ες Σαν Ματέο και Σάντα Κλάρα που αποτελούν τη Σίλικον Βάλεϊ παραμένουν αναλλοίωτα από τη δεκαετία του '70: το 2022 το ποσοστό τους επί των καταγεγραμμένων ψηφοφόρων ανερχόταν στο 52,6%. Αυτό των Ρεπουμπλικανών είχε μειωθεί δραστικά, από 40,6% σε 15,7%, ενώ, αντίθετα, εκείνο των ανεξάρτητων είχε σκαρφαλώσει από μόλις 4,8% σε 26,9%. Ιδιαίτερη μεταβολή δεν παρατηρείται ούτε στις πολιτικές προτιμήσεις των επενδυτών της. Έρευνα που επικαλείτο σε πρόσφατο τεύχος του το «Wired» αποκάλυψε ότι μεταξύ των 20 εταιρειών με τις υψηλότερες συνεισφορές στην προεκλογική εκστρατεία, τα

● Το επιβλητικό Mont-Saint-Michel εις... διπλούν, με τα νερά της παλίρροιας να δημιουργούν εντυπωσιακές αντανακλάσεις.

ΤΑ ΚΑΣΤΡΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Τα επιβλητικά αιωνόβια οχυρά που δεσπόζουν σε ανεμοδαρμένες ακτές και οι συναρπαστικές ιστορίες τους.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΒΙΛΙΟ

Χτίστηκαν εκεί που σκάνε τα κύματα, εκεί που ξεπούν με ορμή οι φουρτούνες, για να γίνουν οι κατοικίες ευγενών και βασιλέων αλλά και για να προστατεύσουν παράκτιες πόλεις, λιμάνια, έθνη ολόκληρα από εχθρικές επιθέσεις. Τα παραθαλάσσια κάστρα εκτός από τη γοητεία της φθοράς που τους χαρίζει ο χρόνος (αιώνες ιστορίας) έχουν κάτι ακόμα: την αδιαμφισβήτητη γοητεία που τους προσδίδει η θάλασσα καθώς απλώνεται στα πόδια τους και «δροσίζει» τα θεμέλιά τους. Μαρμαρωμένα, ακίνητα και μεγαλειώδη, πρωταγωνιστές σε ένα κάδρο που διαρκώς μεταβάλλεται (ανάλογα με την εποχή, με τον καιρό, με την παλίρροια, με τις καταιγίδες και τις νημερίες, με το παιχνίδι του ήλιου με τα σύννεφα), παρατηρούν τα χρόνια που περνούν και ψιθυρίζουν απίστευτες ιστορίες στους επισκέπτες οι οποίοι περιδιαβαίνουν στις σάλες και στις πολεμιστρες τους. Γιατί, ως γνωστόν, και οι τείχη, εν προκειμένω και τα τείχη, έχουν φωνή.

Mont-Saint-Michel

Το διασημότερο παραθαλάσσιο κάστρο της Γαλλίας και ένα από τα πιο διάσημα κάστρα στον κόσμο βρίσκεται χτισμένο σε ένα μικρό νησί στις ακτές της Νορμανδίας. Η κατασκευή του ξεκίνησε τον 8ο αιώνα, με ένα μεγαλοπρεπές αβαείο (έργο του Γουλιέλμου του Βολπιάνο) να δεσπόζει στην κορυφή του λόφου και πολλά μικρά σπίτια να στριμώχνονται γύρω του σε έναν ανηφορικό,

στριφογυριστό δρόμο, δημιουργώντας ένα γραφικό χωριό. Το Mont-Saint-Michel με τη σημερινή μορφή του ολοκληρώθηκε τον 18ο αιώνα. Τη διεθνή φήμη του την οφείλει όχι μόνο στην αξιοθαύμαστη αρχιτεκτονική του αλλά κυρίως στις δραματικές παλίρροιες της περιοχής, κατά τη διάρκεια των οποίων μία ενώνεται με τη στεριά και μία γίνεται νησί. Πρόκειται, βεβαίως, για Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Δυστυχώς σήμερα υποφέρει από τον υπερτουρισμό, καθώς υπάρχουν ημέρες που γίνεται σχεδόν απροσπέλαστο λόγω του πλήθους που συρρέει για να το θαυμάσει, αυτό και τα «τρελά νερά» του.

Dover Castle

Χτισμένο στο στενότερο σημείο της Μάγχης, απέναντι από το γαλλικό Καλέ, το Ντόβερ λόγω της θέσης του ήταν από αρχαιοτάτων χρόνων πόλη ιδιαίτερης στρατηγικής σημασίας. Σήμερα είναι διάσημο κυρίως για τους λευκούς βράχους του, ένα εμβληματικό φυσικό αξιοθέατο του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά και για το κάστρο που κατασκεύασε εκεί τον 11ο αιώνα ο Γουλιέλμος ο Κατακτητής. Και που λόγω της τοποθεσίας του θεωρήθηκε «το κλειδί της Αγγλίας». Βρίσκεται στην κορυφή ενός λόφου με ανεμπόδιση θέα στη θάλασσα και λειτουργεί, βεβαίως, ως μουσείο. Ένα μουσείο που αφορά και τη σχετικά πρόσφατη ιστορία, καθώς το Κάστρο του Ντόβερ χρησιμοποιήθηκε για αμυντικούς σκοπούς και στον Α' και στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το κάστρο του Dover εποπτεύει εδώ και αιώνες τα στενά της Μάγχης.